

Vastaus kirjalliseen kysymykseen odotus- ja vauva-ajan palveluiden laadun ja saatavuuden turvaamisesta koronakriisin aikana sekä pandemian jälkihoidossa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sofia Virran /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 224/2021 vp:

Miten hallitus turvaa odotus- ja vauva-ajan palveluiden laadun sekä saatavuuden nyt koronakriisin aikana mutta myös pandemian jälkihoidossa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Neuvolapalvelujen turvaaminen on välttämätöntä kaikissa tilanteissa raskaana olevien sekä lasten terveyden turvaamiseksi, perheiden tuen tarpeiden tunnistamiseksi ja heidän ohjaamiseen tarvittaessa avun piiriin. Kunnan on terveydenhuoltolain (1326/2010) 15 §:n mukaan järjestettävä alueensa raskaana olevien naisten, lasta odottavien perheiden sekä alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä neuvolapalvelut.

Palveluiden turvaamiseksi myös koronapandemian aikana, kunnille on ohjattu valtionavustusta koronasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi ja hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille koronapandemian hoidosta aiheutuneet kustannukset. Lisäksi vuoden 2020 neljännestä lisätalousarviosta kohdennettiin 112 miljoonan euron lisäys lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.

Hallitus on koko pandemian ajan seurannut äitiys- ja lastenneuvolan käyntitietoja yhdessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Keväällä 2020 neuvolan käyntimäärät laskivat, ja lastenneuvolakäynnit ovat edelleen jonkin verran aiempaa matalammalla tasolla. Neuvolan lakisääteisten terveystarkastusten viiveet ja puutteet ovat huolestuttavia tilanteessa, jossa perheiden tuen tarve on lisääntynyt. Kunnat ovat pandemian aikana kuitenkin myös kehittäneet neuvolapalveluja vastaamaan perheiden kasvaneita tuen tarpeita. Myös perhevalmennukseen on löydetty pandemian aikana uusia toimintatapoja.

Sosiaali- ja terveysministeriö on kevästä 2020 alkaen painottanut kunnille lähettämissään ohje- kirjeissä sekä koronaan liittyvissä infotilaisuuksissa lakisääteisten neuvolapalvelujen turvaamisen välttämättömyyttä. Myös lapsi- ja nuorisopoliittinen ministeriryhmä ohjeisti alkuvuodesta 2021 kuntia siitä, että pandemiarokotuksia järjestäessään kuntien tulee valtioneuvoston hyväksymän rokotestrategian mukaisesti etsiä henkilöstöä ensisijaisesti muualta kuin lasten ja perheiden ehkäisevistä palveluista.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran sekä aluehallintovirastojen valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelman valvontakohteena on vuonna 2021 äitiys- ja lastenneuvoloiden terveystarkastusten toteutuminen valtioneuvoston asetuksen 338/2011 mukaisesti. Viimeisimpien tietojen mukaan kunnat ovat korjanneet neuvolapalvelujen saatavuutta, kun aluehallintovirasto on kiinnittänyt asiaan huomiota.

Helsingissä 29.4.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru